

EXPUNERE DE MOTIVE

a propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 reglementează modalitatea de înființare și modul de funcționare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale.

Potrivit art. 8 din această ordonanță, pot desfășura activități economice în una dintre formele prevăzute la art. 4 numai persoanele fizice care au capacitate deplină de exercițiu, cu excepția membrilor întreprinderii familiale ce nu au calitatea de reprezentant, care trebuie să aibă vârsta de cel puțin 16 ani.

Având în vedere că în societatea actuală există foarte mulți tineri sub 18 ani care desfășoară activități economice, dar legislația nu le este favorabilă în vederea înființării unei PFA/întreprinderi individuale, din discuțiile pe care inițiatorii le-au avut cu mai mulți tineri din România, a rezultat necesitatea de a modifica prevederile OUG nr. 44/2008 pentru a le corela cu actualele nevoi ale societății, precum și cu prevederile Noului Cod civil, care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2011.

*

Astfel, prezenta propunere legislativă are la bază următoarele prevederi ale Constituției României:

- „Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate” (art. 45);
- „Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă” [art. 41 alin. (1)];
- „Autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării” [art. 49 alin. (5)].

De asemenea, potrivit art. 42 din Codul civil:

„(1) Minorul poate să încheie acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia sa, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum și cu respectarea dispozițiilor legii speciale, dacă este cazul.

(2) În acest caz, minorul exercită singur drepturile și execută tot astfel obligațiile izvorâte din aceste acte și poate dispune singur de veniturile dobândite”.

OUG nr. 44/2008 definește persoana fizică autorizată ca fiind „întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de o persoană fizică ce folosește, în principal, forța sa de muncă”, în timp ce întreprinderea individuală este definită drept „întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică”.

În acest context, se poate observa că tinerii cu vârste între 16 și 18 ani (sau 15 cu încuviințarea părinților/tutorelui) pot încheia contracte de muncă, având capacitate de muncă, însă OUG nr. 44/2008 îngrădește capacitatea acestora de a își organiza munca sub forma activității independente.

Această îngrădire nu este conformă cu Constituția României, având în vedere că

- (i) alegerea profesiei, meseriei, ocupației sau locului de muncă este liberă, fără diferențiere față de munca desfășurată în mod dependent sau independent;
- (ii) o restrângere a dreptului fundamental la muncă și libertate economică trebuie să respecte criteriile prevăzute de art. 53 din Constituție.

Potrivit art. 53 din Constituție, „*exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav*”, iar „*restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății*”.

În mod evident, restrângerea dreptului minorilor cu capacitate de muncă de a înființa propria formă de organizare a muncii sub formă independentă nu respectă condițiile menționate mai sus, motiv pentru care se impune modificarea OUG nr. 44/2008 pentru a fi în concordanță cu Constituția României, și cu prevederile art. 42 din Codul civil.

Propunerea legislativă formulată are în vedere reglementării posibilității ca minorii cu capacitate de muncă să poată să își desfășoare munca sub forma unei PFA / întreprinderi individuale.

Potrivit celor mai noi date Eurostat, dintre statele membre ale UE, cea mai mare proporție de tineri care au fost grav privați din punct de vedere material și social în 2020 a fost înregistrată în România (24 %). Comparând anul 2020 cu 2019 în rândul subgrupurilor de vârstă, România a înregistrat cele mai mari creșteri ale proporțiilor persoanelor cu vârste cuprinse între 15-19 ani și 25-29 de ani care au fost grav defavorizate din punct de vedere material și social (aproximativ + 4 puncte procentuale). În ceea ce privește persoanele cu vârste cuprinse între 20 și 24 de ani, cea mai mare creștere a fost înregistrată în Irlanda (+ 5 puncte procentuale)¹.

Potrivit datelor Institutului Național de Statistică, la 1 ianuarie 2021, 411.368 de tineri cu vârsta de 16-17 ani își aveau rezidența în România.

În acest context, cu atât mai mult se impune, în opinia noastră, extinderea posibilității tinerilor cu capacitate de muncă de a putea obține un venit suplimentar, și înafara unui contract individual de muncă.

De asemenea, în vederea simplificării procedurii de înregistrare cu privire la sediu, atunci când nu există un sediu distinct de domiciliu, nu mai este necesară prezentarea vreunui înscris prin care să se stabilească sediul profesional (cum ar fi un contract de comodat sau de închiriere).

Având în vedere numeroasele modificări legislative ale OUG nr. 44/2008, precum și faptul că prin Legea nr. 182/2016 s-a dispus republicarea OUG nr. 44/2008, iar aceasta nu s-a realizat până în prezent, propunem și republicarea ordonanței cu modificările efectuate.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20220210-1?etrans=ro>

În concluzie, în contextul Anului European al Tineretului, apreciem că pentru tinerii din România se impune modificarea OUG nr. 44/2008, fiind dreptul lor fundamental să își desfășoare activitatea și în mod independent, motiv pentru care am inițiat prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Alexandru Kocsis-Cristea

Bogdan-Alexandru Bola

Antonel Tănase